

GORENJEJC

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer. — Stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za druge države stane K 5:60. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljalne naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje za petit-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat primeren popust.

Uredništvo in upravnništvo se nahaja na pristavi gospoda K. Floriana v »Zvezdi«. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Tedenska priloga:

„Jeseniška Straža“.

Mesečna priloga:

„Slovenski Tehnik“.

Obrtna nadaljevalna šola pa — naši obrtniki.

(Iz obrtniških krogov.)

Povdarjali smo že v »Gorenjcu«, da se obrtniki nikakor ne moremo strinjati z naj-novejšo nakano, izpreminjati večerne učne ure na obrtno-nadaljevalni šoli v Kranju in jih določati na četrtek dopoldne. To se nam vidi z ozirom na obrtni stan tako važno, da se hočemo še malce pobaviti s to zadevo.

Lansko leto je obiskovalo to šolo 99 učencev, od teh je bilo 23 trgovskih vajencev, vsi drugi pa rokodelci. Največ je bilo črevljarjev (13) in krojačev (12); pekov je hodilo v šolo 9, ključaničarjev 8, mizarjev in kovačev po 5, mesarjev 4, po 2 je dal kleparski, knjigoveski, kolarski, sedlarski, slikarski, sodarski, strojarski in urarski obrt, po 1 pa jermenarski, medicarski in tiskarski obrt.

Če pregledamo vsaki obrt zasé in se vprašamo, je-li utegne ta izprememba koristiti kakemu obrtniku, moramo tukaj takoj

javno pribiti, da po našem mnenju prav nobenemu. Pri največ obrtih, kakor slikarjih, fotografih, tiskarjih, krojačih i. t. d. moramo naravnost priznati, da bi bilo pravzaprav blazno, pošiljati vajence v šolo podnevu namesto zvečer, kajti pri teh obrtih je treba zlasti napenjati oči, kar se očitno dogaja pri luči v veliko večji meri, nego podnevi. Učencem teh obrti bi naravnost kradli vid, ko bi jih pošiljali podnevu namesto zvečer v šolo, kjer gotovo ne trpe oči toliko, kakor pa pri delu. Tega ne smemo priporočati že iz zdravstvenih ozirnov.

So pa še druge okolnosti, ki govore zoper dnevni pouk rokodelskih vajencev. Izjavili smo že v prejšnjih člankih, da smatramo obrtno-nadaljevalno šolo za potrebno. Vendar se nam je tukaj, ako govorimo in imamo v mislih obrtni stan kot tak, ozirati predvsem posredno na stan sam. In tu moramo trditi z vso odločnostjo, da je obrtni učenc najprej za to tukaj, da se uči svojega obrta, potem šele spada v šolo. Ne kaže nam torej po nepotrebnem obremenjevati naših obrtnikov. Obrtni stan itak hira dan za dnevom. Vedno pogosteje čujemo tarnanje in tožbe, da rokodelstvo propada, čemur se ni čuditi, ker raznovrstni, najnovejše opremljeni stroji prodirajo čimdalje bolj v svet in jemljejo zaslužek tisoč in tisoč rokodelcem. Toda, ako se

vprašamo, bo li naš obrtnik s preuredbo učnih ur kaj na boljšem, oglasiti se mora ves obrtniški stan in vsak posamezni obrtnik kot poedinec — ne in stokrat ne. Res je, da mojstrom, zlasti onim, ki delajo izključno z vajenci, ne bode treba po trikrat na teden pošiljati svojih učencev v šolo, kajti tedaj se razen učnih ur poizgubi vsak dan najmanj še ena ura povrhu, temveč bi se vse ure celega tedna združile na en dan — v četrtek dopoldan, ali pomisliti pa vendar moramo, ako nismo slepi, da bi se tako ubil najdragocenejši in najizdatnejši čas — dopoldan. Ko človek zjutraj vstane, tedaj je čil, čvrst, izpočit, gre torej z veseljem na delo in tako mora biti tudi pri našem mlajšem naraščanju. Lažje in z manjšo škodo se utrpé večerne ure. To je pa tudi v posebnem interesu vajencev samih, kajti če vzamemo v poštev težje obrti, pri kateri treba ves dan res vstrajne napornosti, tedaj bi bilo s človeškega stališča le priporočljivo, če se mlad človek po težkem delu vsede v šolsko klop, kjer lahko — če ima veselje, kajti siliti se dandanes ljudi ne da več — pazljivo posluša šolski pouk, ki je namenjen njemu. V zraku ležečih gradov v obliki idealnih uspehov takih šol ne iščimo, ker je to brezmiselno, zlasti v manjših krajih. Dovolj je, če se vajenci nauče in ne pozabijo najpotrebnejših stvari, ki jih rabijo potem v vsakdanjem življenju.

PODLISTEK.

Surma.

Konec.

Nekega dne vpraša mater, kaj je novega v vasi, povesi pa pri tem pogled, kakor bi slutil, da ne more biti nič veselega.

«Dobre novice, moj sin,» mu odgovori. «Tvoj stric menda čuti, da izgubi pravdo, kajti oženil je svojega Božidarja. Čuti, da jim bo pretesno na polju. Spomladi boš oral svoje polje.» — «Koga je snubil Božidar?» — «Starostovo Uliso. V nedeljo so ju poročili.»

Roman ne odgovori besedice. Kakor je bilo videti, veselil se je, da bo imel svoje polje. Sedel je na klop, sklonil se še bolj skupaj in pritiskal komolec na rebra, kakor bi ga bila zopet popadla mrzlica. In vdova pripoveduje dalje:

«Napravim se in ponese odvetniku denar, ti pa tudi ne trati časa. Tu imaš rubelj, najemi voz in misli na sinkeljne. Ne zapravljaj denarja, kajti za zimo bova mnogo potrebovala in jaz že tretji dan ne hodim več na delo.»

In gre. Jasno oktobrovo jutro je zagrnjalo svet, trgalo zadnje liste z dreves, veter je strašno bučal. Roman sedi dolgo brez dela, čutil se je lenega in za delo nezmožnega.

Tu potrka nekdo na duri. Vstane in odpre. Na pragu je stala štokrlja, premočena, premrta in tako nesrečna, da je prosila ljudi hrane in prenočišča.

«Pojdi, revica!» reče Roman in se ji ogne.

Ptica pride notri in se stisne boječe v kot; njene okrogle oči ga gledajo proseče. Hlapec ji vrže košček kruha in ostali krompir.

«Tu imam tudi že žival za gospodarstvo,» zašepeta, žalostno se smehljaje. «Da bi je le mati ne pregnala, revice!»

Tu se spomni materinega naročila, in pustivši ptico za varuha v koči, odide. V vasi se je čula godba in vriskanje plesočih svatov. Roman pozabi na voz in sinkeljne ter odide za skednji na razpotje. Na križ, ki je stal tam, obesil je nekdo nov predpasnik. Mladenič ga spozna in — zastoka. Odtod se obrne v gozd in pride v polja, kjer je spomladi pasel Štefanove vole. Brezovi gozd je bil osmukan od vetra in dežja, in stara vrba se je tožno prigibala nad potokom. Roman nabere pest plevla, potem poišče pod vodnimi rastlinami svojo surmo, katero je bil spomladi tod shranil, da jo pod pazduho in gre nazaj.

Pot, polje in travnik, vse je bilo že prazno. Ne človeka, ne živali ni bilo videti. K Ulinemu predpasniku priveže hlapec plevla, gleda z žalostnim pogledom proti vasi in, oprši surmo na plot, začne piskati. Vrbova veja je plakala, stokala in srce trgajoča melodija je plavala z vetrom k svatovskim gostom.

Idimo pa še dalje! V malem provinci-
jalnem mestu živimo. Rekli smo že, da je v
takih krajih večina obrtnikov navezana na
svoje vajence. In ali ne bi vpeljava dopol-
danskih učnih ur dajala čestokrat priliko, da
bi kak obrtnik zato, ker mu v četrtek do-
poldan vajenec ni prav nič hasnil, oziroma
ni zaslužil niti kosila, popoldne in celo pozno
v noč tem intenzivneje — naj se oprostí iz-
razu — izkoriščal mlado moč in poizkusil jo
celo pozno v noč uporabiti nepretrgoma, da
se nadomesti dopoldansko zamujeno delo. V
tem pogledu še s socialnega stališča ne mo-
remo odobravati nameravane novotarije. Na-
sprotno pa si sedaj, ko mora mojster pošil-
ljati zvečer svoje vajence v šolo, vsak raz-
soden obrtnik razdeli delo čez dan tako, da
brez vsake najmanjše škode pogreši vajenca
za dve uri. In, ko pride iz šole domov, ga vesten
obrník navadno več ne uporablja za delo.

Na neko izpremembo pa bi se usojali
mi opozarjati. Že dolgo vrsto let se bije ne-
prestan boj ali direktno proti obrtno-nadalje-
valni šoli ali pa se zabavlja nanjo. Ne trdimo
ravno, da niso vsa ta nasprotja navadno ute-
meljena. Modus vivendi bi se najbrže dosegel
s tem, da bi se po vzoru 14 obrtno-nadalje-
valnih šol na Kranjskem predstavil učni
čas od 5. ure na 6. uro zvečer in
trajal do pol 8. ali 8. ure zve-
čer. Verouk pa naj odpade popolnoma ali
se, če ni drugače, poučuje ob nedeljah po-
poldne, kakor prej. Izmed 20 obrtnih šol se
na 14 šolah suče pouk okrog 6. do pol 8.
ure zvečer, torej na večini šol na Kranjskem. Pa
večini se mora vsakdo in povsod klanjati. Tako
bilo po našem skromnem mnenju ustrezno
obrníkom, še bolj pa vajencem samim, kajti
slednjič — to se mora pibiti — bi sleherni
obrník, ako ima kaj vesti, dal fantu po šoli
prosto. Za pouk bi bil tedaj po vsej
pravici ta čas (od 6. do pol 8.
ure zvečer naj prikladnejši in
najpravičnejši.

Ker že govorimo o razmerah obrtnih
vajencev pa o njih mojstrih, opozorimo pri
tej priliki še na drugo okolnost. Obrtna
nadaljevalna šola sestoji iz pripravljalnega
razreda in iz I. ter II. tečaja. Vajenec se na-
vadno uči štiri leta svojega obrta. Ako je
fant v šoli priden in je koncem šolskega leta

sposoben za višji oddelek, tedaj lahko dovrši
šolo v treh ali, če mu ni treba posečati priprav-
ljalnega razreda, tudi v dveh letih. Po našem
mnenju prav lahko vsak mojster
obdrži potem, ko je dovršil
drugi tečaj, z mirno vestjo va-
jenca doma. Oglejmo si v tem oziru
obrotni zakon, ki pravi v § 99. b): «Vaje-
nci, ki še niso z uspehom dovršili obrtno-
nadaljevalnega pouka, so dolžni redno
obiskovati obstoječe obrtne
nadaljevalne šole.» To se pravi
toliko, kakor da vajencem, ki so dovršili
tako šolo, ni treba več poha-
jati obrtno-nadaljevalnih
šol. To je pa tudi povsem naravno, kajti
po čemu hodi fant trgat hlače v šolo, če je
dokončal svoje študije. Takih eksemplarov
se najbrže ne dobi v prav nobeni šoli. Do-
slej ni veljala pri obrtni nadaljevalni šoli ta
praksa. Važna pa je za obe prizadeti strani,
za vajenca, da se zadnje leto posveti čim-
bolj svojemu obrtu, in mojstru, da ima od
vajenca kako korist ravno v času, ko si je že
nekaj priučil svojemu obrtu.

Ta dva nasveta sta vsekakor vredna po-
polnega uvaževanja. Držati morata kot neiz-
podbitna, ker sta tako v interesu vajenca ka-
kor tudi mojstra, čeprav morda ne priporoč-
ljiva iz didaktičnega ozira. Nam obrtnikom
bodi predvsem lastni interes nad
vsemi pomisleki, in če nastopimo složno,
energično in dosledno za tako izpremembo,
kakor jo predlagamo baš v zadnjih dveh od-
stavkih, mora slednjič pravica zmagati. Od
obeh zastopnikov obrtnikov in obrtne zbor-
nice, kakor tudi od zastopnika deželnega od-
bora ter zastopnika mesta Kranja v šolskem
odboru pričakujemo, da upoštevajo ta
naš glas in nam, ne oziraje se na
drugo, ustrezajo v polnem ob-
segu glede edinoumestne pre-
naredbe.

Vse to pa morajo podpirati z obema
rokama tudi naši trgovci, ki istotaki
pošiljajo svoje vajence v obrtno-nadaljevalno
šolo.

Eden v imenu mnogih.

Pri Starosti sedi za mizo Ulisa; vzeli so
ji nevestin venec in ji pokrili avbo. Za tre-
notek preneha petje in začuje se glas surme.
Ulisa dvigne glavo in posluša, četudi ni bil
surmin glas nič redkega.

Tu pride nekdo, ki je bil zunaj, v hišo
in reče ženinu: «Pravili so, da je tvoj brat-
ranec poginil v službi na ladiji, pa je živ...
na razpolju igra na surmo.»

Božidar se ujezi: «Tak malovreden rod
ne pogine.» zamrmra zlovoljno.

Ulisa povesi glavo in skriva objokane oči
v svatbeni obleki. Roman ji igra, kakor je
obljubil spomladi...

Rž je bila požeta, ona se je omežila, in
on je prišel pod križ, da bi se na svoj način,
otožno in skrivnostno, da ga nihče ne razume,
poslovil od nje.

In poloti se je silno hrepenenje po edi-
nem, ki je bil priprost, nespameten, reven in
poln odpovedujoče se ljubezni... Svatbeni
glasovi so prevpili zdihovanje surme, sorod-
niki prično obdarovati deklico. Ulisa pa joka,

družice in tete se čudijo ter ne morejo
umeti, kaj bi ji bilo tako naenkrat užalo-
stilo srce.

* * *

Ko pride Roman zvečer brez šinkeljnov
le s surmo domov, se mati strašno ujezi,
zgrabi instrument in ga med kletvijo in kre-
ganjem vrže v peč. On se ne ustavlja, gleda,
kako plamen objema surmo in reče mirno:
«Nikdar več ne bom igral in lenaril. Naj
zgori, samo danes se čutilm še slabotnega in
bolnega.» Njegov pogled išče storklje in ko
jo zapazi spečo v kotu, pristavi: «In pusti
to siroto prezimiti pri nama. Ostala je sama,
kot jaz — ravno tako slaba.»

«Naj bo,» zamrmra vdova, potolažena
po njegovi krotkosti in pri spominu na nje-
govo bolezen.

In tako je minulo Romanovo poletje.

Protestni shod proti kato- liškem shodu v Ljubljani.

Konec.

Dne 26. t. m. zborujoči ljudski shod
izreka:

Katoliški shod v Ljubljani, ki naj bi s
svojim imenom sugeriral javnosti mnenje, da
se zbirajo katoličani na posvetovanje o ka-
toliških, torej o verskih in cerkvenih
interesih, je po načinu prireditve, po svojem
dnevnom redu in po resolucijah, ki mu jih
predlagajo odseki, navadna demonstracija kle-
rikalne stranke, nastopajoče pod protektora-
tom cerkve in njenih dostojanstvenikov s
politično-reakcionarnimi nameni. Klerikalci
vlačijo s tem sami katolicizem na politično
areno in v dnevne boje, vsled česar je pre-
bivalstvo neklerikalnega misljenja brez ozira
na svoje verske čute opravičeno, da postavi
proti klerikalni demonstraciji svojo demon-
stracijo. Nameni klerikalizma, ki jih zadostno
osvetljuje katoliški shod, pa naravnost vele-
vajo neklerikalnemu prebivalstvu, da točno
označi svoje stališče napram katoliškemu shodu
in napram klerikalnim nakanam ter da se
ravno tako odločno pripravi na delo v obrambo
duševne in politične svobode, kulture in vse-
stranskega napredka, kakor se pripravlja kle-
rikalizem na svoje reakcionarno delo.

Shod izreka, da uživaj katoliška cerkev
kakor vsaka druga in kakor vsaka organiza-
cija in vsaka individualnost najpopolnejšo
svobodo. Odločno pa protestira shod proti
klerikalnemu zavijanju, ki zlorablja ime svo-
bode, hoteč doseči nadvlado cerkve nad dr-
žavo, protestira proti zlorabljanju cerkve v
politično-agitatorične namene, protestira proti
privilegijem cerkve in proti favoriziranju du-
hovništva napram drugim stanovom. Svo-
boda cerkve in svoboda države je mogoča
le tedaj, ako je druga od druge popolnoma
neodvisna; dosledno zahteva shod ločitev
cerkve od države tako, da ima vsaka svoj
delokrog in sicer ima cerkev skrbeti iz-
ključno za verstvo v svojem lastnem pod-
ročju.

Shod protestira proti neresnični trditvi,
da glavar katoliške cerkve ne uživa potrebne
svobode, kajti nihče mu ne krati osebne
svobode, nihče ga ne ovira v izvrševanju

O dednosti jetike.

Na zborovanju proti jetiki v Parizu se
je govorilo, da jetika samaobsebi ni dedna,
pač pa, da se je otrok šele po rojstvu tekom
časa naleze od staršev. Treba je otroka je-
tičnih staršev le pravočasno oddati v oskrbo
zdravim kmetom na deželo in zlo je odstra-
njenje.

Otrok podeduje od bolnih staršev kveč-
jemu razpolozenost do bolezni, t. j. njegov
organizem je manj sposoben braniti se jetike.
Otrok pride zdrav na svet. Lep dokaz temu
je letno poročilo deske sirotišnice v St. Mar-
dinu na Francoskem. Omenjena sirotišnica
oskrbuje posestvo 54 hektarjev in sprejema
dečke-sirote od 6. do 10. leta, kjer ostanejo
do 18. leta. Tekom 33 let se je vsprejelo v
zavodu 127 dečkov, vse od staršev iz nižjih
slojev. Od 91 družin, izmed katerih se je
vsprejelo teh 127 dečkov, bilo je 79, torej
86,8 procentov okuženih po jetiki. 22 očetov
in mater je umrlo pred vsprejemom dečka v

njegovega poklica. Shod izreka, da je državno-pravni položaj papežev popolnoma pravičen, da iz njegove cerkvene funkcije ne izvira nobena pravica do svetovne vlade in da se zemeljsko gospodarstvo sploh ne vjema z njegovo nalogo. Stremljenje za vzpostavitev cerkvene države je povsem neverskega značaja in edini namen mu je, spraviti najvišjo svetovno moč v roke klerikalne organizacije ter podjarmiti ne le religiozno, temveč vse politično, socialno in kulturno življenje narodov zaželjeni papeževi avtokraciji.

Shod protestira proti vmešavanju cerkve v najintimnejše razmere posameznika, v zakonsko življenje tistih, ki si ga žele urediti svobodno in neodvisno od katoliške cerkve. Pač ima cerkev v svojem delokrogu pravico, po svojih nazorih ustanoviti določbe tudi za zakonske zveze za tiste, ki se hočejo sami pokoravati njenim predpisom. Država pa ni poklicana, služiti zahtevam posamezne cerkve, temveč je dolžna zadovoljevati potrebe svojih članov, državljanov in ščititi njih svobodo. Zato zahteva shod reformo zastarelega zakonskega prava v modernem svobodnem smislu.

V stremljenju klerikalizma po reakcionarni reformi šolskega zakona spoznava shod hrepenenje klerikalizma po absolutni vladi v šoli, s čemur bi dobili priložnost, pripraviti bodoči naraščaj že v prvi mladosti za svoje škodljive namene, napolniti ga z zelotskim duhom in tako pripraviti tla za absolutno vlado klerikalizma v človeški družbi. Shod naglašja, da so šolske naloge povsem različne od cerkvenih; šola ima posredovati mladini objektivno znanje in vzgajati jo ima brez ozira na cerkveno pripadnost tako, da doseže čim večjo sposobnost za realno, predsmrtno življenje. Vsled tega nima cerkev nobene etične ali kakršnekoli pravice do upliva v šoli in je dosledno treba strogo ločiti oba področja. Shod zahteva torej z vso odločnostjo reformo šolskega zakona v smislu popolne, vsako dvomljivo komentiranje izključujoče osvoboditve šole od cerkve, ki pa ima pravico posredovati cerkveni in verski pouk v lastnem okviru vsem tistim, ki ga sami žele. Shod zahteva tudi v sedanjih razmerah

zavod, 31krat oče, 26krat mati po vsprejemu. V zavodu so se strogo držali pravila, da so imeli gojenci dovolj prostornih stanovanj in listega zraku ter da so dobivali zadostno tečne in zdrave hrane. Pri vsem tem niso presegali troški dnevno za vsakega gojenca 1-25 frankov. Druga, nič manj važna odredba tega zavoda je bila, da se je vse otroke jeličnih staršev posvetilo kmetijskemu stanu. Ko se je gojence s 13. letom odpustilo iz zavodove šole, izučiti so se morali po svojih zmožnosti za vrtnarje, vinogradnike, poljedelce i. t. d. Racionelnost takega postopanja dokazuje to, da je zavodov lazarit že več let zaporedoma prazen. Tekom 33 let je umrlo v zavodu komaj 5 otrok, med temi 3 na jetiki, pri katerih je bilo pa dokazano, da so bili okuženi že pred vsprejemom. Gojence se je opazovalo tudi pozneje, po izstopu iz zavoda. Dva sta umrla jetična. Ako teh pet odštejemo od skupnega števila, vidimo, da pri 95 procentov otrok bolnih staršev ni imela jetika nikakega škodljivega upliva, dočim je od 20 otrok omenjenih staršev izven zavoda umrlo 10 na jetiki. Jasno je torej, kolikoga

strogo izvrševanje zakonske določbe, da se ne sme nikogar siliti na udeležbo pri cerkvenih obredih in vajah. Učiteljstvu bodi zajamčen v šoli tisti upliv, ki ga mora imeti, da more uspešno izvrševati svoj poklic.

Takozvane socialne zahteve klerikalizma označuje shod za ceneno vabo, ki naj bi se nanjo vjeli gospodarsko odvisni sloji v ne-socialni namen, da izgube svojo lastno moč v socialnih bojih ter se izroče na milost in nemilost klerikalizmu. Organizacija katoliške cerkve je tako tesno združena s sedanjim kapitalističnim družabnim redom, hierarhija je sama tako kapitalističnega značaja, da je prisiljena varovati forme, ki omogočajo izkoriščanje in je vsled tega za resno socialno delo sploh nesposobna. Delavstvo, ki se bojuje za svoje pravice, odklanja milosti klerikalizma, ki bi ga le degradirale in potlačile njegovo dostojanstvo.

Zgodovina dokazuje na vsaki strani, da je klerikalizem ogromna ovira vsakemu napredku, vsakemu zdravemu razvoju, da je škodljiv kulturi ter da uničuje svobodo posameznikov in narodov. Od časov nasilnega pokristjanjevanja, od križarskih vojsk hodi klerikalizem, ki je vedno znal izrabljati sile močnejših v svojo korist in na škodo slabjših, v smeri uničevanja Mauriskov, preganjanja drugovercev, zatiranja znanosti, mučenja in uničevanja njenih pionirjev, svete inkvizicije, autodaféjev, protireformacij, cenzure, izrabljanja cerkve v politične svrhe, po poti najtemnejše reakcije.

Klerikalizem je torej narodna, socialna in kulturna nevarnost, proti kateri se je treba v interesu splošne povzdige posameznika in človeštva upreti z vsemi legalnimi sredstvi. Ta naloga zadeva zlasti slovenski narod, ki je majhen po številu in mora torej vse storiti, da potencira svoje kulturne moči in si tako zavaruje enako stopnjo med drugimi narodi.

Shod pozivlja torej vse člane slovenskega naroda na energičen legalen boj proti klerikalnemu fanatizmu ter izreka, da je naloga vsakega posameznika v svojem krogu po najboljših močeh delovati za razširjanje prave, neodvisne kulture v narodu in da je v ne-

pomena bi bili podobni zavodi, v katerih bi se rešilo toliko posameznih ljudi, ki bi bili drugače prepuščeni gotovemu poginu. Na drugo stran bi se pa tudi pešajočemu kmetijstvu pridobilo novih moči, ki bi že iz lastne koristi, sebi v prid posvetili svoje zmožnosti kmetijstvu.

Na zgoraj imenovanem zborovanju se je tudi razpravljalo, bi li bilo mogoče jetičnim ljudem zabraniti zakon. Nemožnost uresničenja te zahteve uvideva vsak. Previdnost v tem oziru je treba prepustiti posameznikom, kar pa zopet obtežuje dejstvo, da so ravno jetični ljudje najbolj nagnjeni k spolni ljubezni. Je pač težavno, ako ljudi ne svarijo tisoči in tisoči slučajev, v katerih je ravno zakon povod nalezenja jetike. Domači zdravniki in drugi za to postavljeni faktorji morajo skrbeti, da se otroci bolnih staršev oddajo v oskrbo zdravim ljudem, ker so ravno otroci najbolj občutljivi in najbolj v nevarnosti, da se nalezejo jetike. Le na ta način je mogoče uspešno braniti se te morilke in se je sčasoma tudi ubraniti.

«Kneipovec».

ustranem boju zoper pogubni klerikalizem treba združevati vse moči brez ozira na gospodarska in politična nasprotja, ki jih ni treba ne tajiti, ne zapostavljati, ki pa ne smejo ovirati koncentracije vseh moči v varstvo skupnih interesov proti antikulturnemu klerikalizmu.

Trgovinski promet in obveščevanje.

Dalje.

Španjska in Portugalska si odprete s svojimi smelimi voznjami nove kraje za spečevanje in tako se povzpete do ugleda in velikega blagostanja. Tako vidimo, da primanjkuje v Sredozemskem morju pomorske moči in svetovne trgovine. Je li čudno, da so te dežele primeroma hitro padle s svoje višine in iz najlepšega in mnogo obetajočega početka tako nizko, če se pomisli neverjetne zapreke in prevelike davke, pod katerimi je trpela trgovina? Španjska, koje gallione so dovažale zlato iz novega sveta, se loti pod Filipom II., pošiljateljem «nepremagljive armade», da dvigne iz prometa polnotežne zlate dublone in jih nadomesti z manj težkimi, a je prisiljena, da plača v Genovi za neko posojilo nič manj nego 33% obresti. Pod španjskim gospodarstvom usahne tudi portugalska trgovina, o kateri dobi človek pojem, ako vzame v ozir, da so imeli Portugalci v rokah 60 let (do 1602) skoro vso evropsko trgovino z Indijo po kopnem in na morju, dočim so pričeli s Kitajsko in Japonsko živahne trgovinske odnose; smeli de Castro je prinesel l. 1520 v svojo domovino prve pomaranče iz Hainana; te so prihajale dolgo časa v trgovino pod imenom «portugalke». Kmalu nato prične prehajati svetovna trgovina na mesta Hanze, katera si odpro velike trgovinske zveze osebno s severom, polagoma pa preide ta na Holandsko. Holanci, ti vratolomni in v onem času na vseh morjih gospodujoči novočasni Feničani, si znajo podvreči posebno v trgovini s specerijami (dišavami) skoro celo Evropo, katera je bila v tej vrsti blaga popolnoma odvisna od njih. O neizmernem bogastvu Holandije v onem času pričja dejstvo, da se je moglo dobiti za trgovinske svrhe posojilo po 3 in 3 1/2% obresti, a to je bilo v onem času zelo nizko. Holandsko-iztočno-indijska in holandsko-zapadno-indijska društva, ustanovljena v glavnih državah l. 1602 in 1621, so plačala povprečno 50% dividende; njih delnice so poskočile iz nominalne vrednosti od 3000 na 18.000 forintov in še višje. V Antwerpenu je bil ustanovljen l. 1609 tudi prvi časopis imenovan «Tijdingen»; izdal ga je Abraham Varhove. Bistroumnosti protektorja Cromwella, ki je v vedno večji meri razširjal angleško pomorsko oblast in na ta način oslabiljeval z broderskimi čini holandsko posredovalno trgovino — saj so bili ravno Holanci vezniki Evrope — se ima zahvaliti otočno cesarstvo, da si je polagoma prisvojilo mogočno trgovino Holandije in dajestalo pozneje trdno tudi proti financijelno oslabiljeni Francoski. Francoske finance so bile uničene z vojnami in potratami «roi soleil», a izgubile so milijarde vsled propasti banke, katero je ustanovil John Law l. 1716. Delnice te banke so poskočile l. 1720 do 18.000 frankov (tedanja skupna vrednost je znašala 13 milijard), nekaj dni pozneje pa so padle na 10 in 5 frankov. Poleg tega je izdala banka še dve milijardi papirnatega denarja.

Do najnovejšega časa je širila Anglija neprestano svojo kolonijalno posest, tako da je bilo angleško cesarstvo o priliki 60letnega jubileja kronanja cesarice Viktorije leta 1897 trikrat večje od Evrope in je imelo 400 milijonov prebivalcev. Angleške jingonovine so pinašale načrte, da bi angleška država, ko bi se izrezala iz zemeljske krogle in bi krožila okolu zemlje, kakor planet Viktorija (!), predstavljala nov planet mnogo večji od samega meseca.

V zadnjih desetletjih nastanejo nove velike države in te prično sezati in uplivati na svetovno trgovino. Z grenkostjo imenuje Marcel Dubois novo skovano nemško cesarstvo zalagatelja Evrope. Tudi te države iščejo, da si zagotove še kakšen kos skoro popolnoma razdeljene zemlje. Sedaj se prične razvijati na naši zemlji, katera je postala premajhna vsled novih prometnih sredstev, borba za prostor na solncu in koja je nekoliko prilična onemu groznemu boju Evropejcev radi zraka, kojega so zaprli indijski puntarji v zloglasnem black hole of Calkuta. Vedno požrtvovalneje postajajo borbe narodov, kateri iščejo, da otvore in si zagotove nova prometna tržišča za svojo trgovino. V teh mučnih in požrtvovalnih bojih, v katerih se gre za milijone in milijarde vrednosti bodisi za mala prometna tržišča ali za pretežnost in samooblast na svetovnem tržišču, predstavljajo veliki obveščevalni zavodi — katerih je le malo — tako rekoč glavno stanovsko organizacijo trgovinskega sveta. Konec prih.

Dopisi.

Dražgoše. Našo faro je zapustil dose-danji župnik g. Franc Boncelj. Služboval je tukaj 26 let. Bil je duhovnik stare vrste, kakršnih je vedno manj. Bil je skrben dušni pastir, vesten katehet in dober oskrbnik farnega premoženja. V politiko se ni mnogo vtikal. Vsi farani so ga ljubili in spoštovali in sedaj žalujejo za njim. Bog mu daj preživeti še mnogo let trdnemu in zdravemu v njegovem rojstnem kraju Železnikih, kamor je šel v pokoj. Dražgošani ga bomo ohranili vedno v dobrem in hvaležnem spominu.

Iz Radovljice. (Dva peka) Vsak obrtnik, ki sam sebi noče škodovati, se bo nasproti svojim naročnikom vedel pohlevno in prikupljivo. Te lepe obrtniške čednosti pa v Radovljici nismo bili vajeni pri našem dosedanjem peku Mirtiču, pravzaprav pri njegovi soprogi, katera namesto njega v hiši hlače nosi. Ta -- velika «dama» ne terorizira samo svojega moža, temveč tudi njegove odjemalce kruha in dela z njimi skoro kakor «svinja z mehom». Posebno kar se tiče pečenja kruha strankam. To že res ni več lepo in ako je resničen pregovor, ki pravi, da «napuh gre pred padcem», mora v kratkem času čutiti dobri Mirtič nasledke prevelike oholosti in šrokoustnosti svoje preoklane žene. Z malo izjemo morda, smo zahrepeneli po drugem peku in res, želja se nam je uresničila. Odprl je svojo prodajalno na glavnem trgu v hiši poleg vodnjaka, pek Mihalič, ki bo gotovo solidno postregel ljudem. Mihalič ne bo tako nepreviden, da bi se ošabno obregoval ljudem, od katerih mu bo živeti, kakor to dela trebušna Mirtičevka, ki v zahvalo, dasi je napolnila žepa z novci v Radovljici, meče ljudem neotesane besede v obraz, češ, «saj nam ne more faliti!» Priporočamo novega peka slavnemu občinstvu, domačim in vnanjim naročnikom, da ga obilno obiskujejo, on pa naj skrbi, da v polni meri stori, kar je njegova dolžnost kot pravega obrtnika.

Novice iz Cerkljan.

— Bog tepe naše črnosuknarje. Janezek piše, obrekuje in laže, da so stroji mlekarski zadrugi polomljeni. Ker pa so v farizejski mlekarni novi stroji, zato se jim je pa pokvaril posnemalnik. V pondeljek 17. septembra, so nesli črnosuknarjski podrepniki neposneto mleko domov, posnemalnik so pa skrivaj peljali v Ljubljano. Ej, ej, novi stroji, pa vsi polomljeni! To ni brez nič! Janezek, zob za zob!

— Tak i s o. Nekemu fantu iz Bešterjevega poneumnjevalnega društva ter cerkvenemu pevcu, so v najbolj katoliški in najpoštenejši vasi — Poženku — poizkusali, če ima

kaj trdo glavo. Nek fant tudi iz katoliško-izobraževalnega društva ga je lopnil po glavi tako, da je dva dni ležal v neki šupi ter ni mogel priti domov. Zato pravimo: taki so! Želimo popravka.

— Proti mlekarski zadrugi naša črnosuknarja D. in B. kar divjata. Otroci, tistih hiš — tako pravita — ne bodo opravili izpovedi, obhajila, v tako hišo teh črnosuknarjev ne bode nihče stopil (prav nobene škode), kličeta jih k sebi in prepovedujeta: Bog ne daj nositi mleka v zadrugo, če ga ne daš nam, obdrži ga doma i. t. d. Pri tem početju jima pomaga dekliška Marijina družba ali Dolinarjeva garda imenovana. Celo molitve se pošiljajo proti nebesom, da bi v zadrugo ne bilo nič več mleka. Neka nora babura — Masenkova Franca — pravi: Kar v usta pljurno tem grdim liberalcem. No, pa tako daleč še nismo, da bi se bali tiste moččnosti, ki krajuje v kijkljah!

Novice iz medvodske in sorške okolice.

— V torek, dne 25. t. m. bode obravnava pred deželnim sodiščem v Ljubljani o sorski aferi lanskega leta. Obtožencev je šest, kakor pri prvi obravnavi. Zagovarjal jih bode dr. Božidar Vodusek iz Trsta.

— Neusmiljen pretepač je p. d. Tomčev Janez. Janez Starman iz Dola pri Sori. Dne 3. julija letos je pretepel desetletnega dečka Jožefa Tehovnika, Mihčevga iz Dola. Deček je bil otečen po obrazu in glavi tako, da so morali poklicati zdravnika, ki ga je obvezal in mu dal zdravila. «Slovenec» je zagovarjal Tomčevga, češ, da je deček metal kamenje na streho. «Slovenec» je pisal: «Fant je izkupil, kar je iskal!» Kaj pa se je izkazalo pri sodnji v Škofji Loki? Tomčev je bil obsojen na tri dni strogega zapora in povračilo vseh zdravniških in bolezniskih t oskov. Olajševalno je bilo to, ker so pri Tomcu pogoreli in delajo sedaj nazaj svojo hišo. Priče so tudi povedale pri sodišču, da tepeni deček Mihčev ni metal kamenja na streho, temveč nekdo drugi, ki je sam priznal. Kaj pa pravi Brajčev glasilo, «Slovenec»? «Slovenec» je pisal, da je učitelj Grmek nahujskal dečka, da je metal kamenje, da je Grmek učil priče, spisal tožbo i. t. d. Sedaj je laž dokazana, ker deček ni metal kamnja, ker je zdravnik dr. Arko vložil tožbo in ker učitelj Grmek z nobeno pričjo še govoril ni. Tedaj smo zopet zalotili pravoverne klerikalce pri — laži. Vsaj družega ne znajo.

— Novo hišo si je postavil na Ladiji Jakob Kolenc. Poslopje je že pod streho in g. Kolenc se preseli novembra vanje. Nekateri bodo pihali!

— Nova šola je v Goričanah. Tovarna je priredila eno sobo za učenje okrog tovarniških uradnikov. Poučuje gospodična Avrelija Schittnig iz Ljubljane. Otrok je v šoli 20. Poleg nemščine se bode poučevala tudi slovenščina.

— Mlekarna na Svetju prav lepo napreduje. Sedaj ima že 1400 litrov mleka, pred štiri meseci ga je imela samo 500 litrov. Ljudstvo sedaj vidi lahko, kdo dela za korist ljudstva.

— Letoviščarji so po večini zapustili že ta teden Medvode. Vseh letoviščarjev je bilo letos v Medvodah (brez poslov) nad 80. Lepo stvelilo! Pa kdo bi ne prišel v prijazne Medvode, kjer so na razpolago lepa stanovanja in vse druge ugodnosti. Mnogi so že znanprej naročili stanovanja. In vse to se doseže brez reklame.

— Umrla je v Medvodah v nedeljo 16. t. m. gospa Frančiška Malinsek, rojena Starman, sestra gospe Marije Jarčeve. V teku nekaj mesecev je rodbina g. F. Jarca imela štiri pogrebe. Naj vsi v miru počivajo, velenjenjeni Jarčevi rodbini pa želimo zadovoljive utuhe!

Novice iz Mojstrane in Dovjega.

Dovje. Okrajno gospodarstvo je sedaj rešilo pritožbe proti volilnemu imeniku in je opravičenim zahtevam z eno samo izjemo ugodilo. To je lepo izpričevalo za našega župana in sedaj je primoran — rad ali nerad — vpisati kakih 20. njemu tako neljubih volilcev v njegov skrpučan imeik. Tudi reklamacijska komisija je pokazala z zavrnitvijo njej predloženih pritožeb, da ni bila kos svoji nalogi. Ker so pritožbe sedaj končno rešene, vrše se v kratkem času volitve novega odbora. Tedaj volilci, na noge! Izberite in volite v nov odbor le može, od katerih imate pričakovati, da bodo delovali v vaš in občine blagor; delovali pa tudi v korist našega milega slovenskega naroda in pokazali, da je naša občina slovenska, da bodo dvignili slovenski značaj občine in popravili stare narodne krivice, dokler je še čas. Volite može, ki se ne bodo pustili voditi od tukajšnjih Nemcev in njihovih privržencev, kakršne vrste mož se v sedanjem odboru mnogo nahaja in kateri si štejejo še v veliko čast, da trobijo v nemški rog. Proč s takimi narodnimi propalicami! Zavednim volilcem pa kličemo: Vrlo na delo za svoje in narodno blagostanje!

Dovje. 15. t. m. je umrl tukajšnji posestnik in bivši mnogoletni občinski odbornik Martin Skumavc, p. d. Šurk. Bodi mu zemlja lahka!

Vegova slavnost v Moravčah.

Pač malo tako pomenljivih dni je doživela lepa gorenjska vas Moravče, kakor je bil 16. september t. l. Ta dan se je ondi odkril Vegov spomenik. Že na predvečer se je vas svatovsko oblekla in se odela v zastave in zastavice. Ob 10. uri dopoldne je opravil slovesno cerkveno opravilo gospod dekan Ivan Bizjan in imel dnevu primerno pridigo. Po maši so zavzeli prestore ob spomeniku: načelnik osrednjega odbora za Vegov spomenik, gospod podpolkovnik Mihael Lukanc p. l. Savenburg; načelnik krajevnega odbora za Vegov spomenik, moravski dekan gospod Ivan Bizjan; dvorni svetnik g. Lubec; sodni uradniki z Brda, na čelu jim gospod sodnik Ivan Zmavec; gospod podpolkovnik F. Ruprecht z večjim odposlanstvom 7. topničarske divizije v Ljubljani; veteranska društva iz Ljubljane, iz ljubljanske okolice (s sedežem na Ježici), iz Kamnika in Domžal ter požarna bramba iz Moravč, ki je delala špalir na slavnostnem prostoru.

Na slavnostni oder je stopil g. profesor Makso Pirnat in govoril slavnostni govor. Narisal je Vegova dijaska in mladeniška leta, razvil sliko o sijajnem Vegovem delovanju na vojaškem polju, omenil njegove prežalostne smrti, ki je še danes skrita v skrivnostno tmino; govoril o Vegu kot učenjaku in človeku, omenil, kako so ga slavili predstojniki, cesar in domovina, učena društva in učenjaki ter podal kratko zgodovino Vegovega spomenika, kateri je bil sprožen že leta 1838.; pozneje so se za spomenik posebno zanimali: nekdanji moravski kapelan Kajetan Herber v zvezi s podpolkovnikom pl. Sühnlom, profesor Mianel Peter nel, Dunajčana Wagner in Bergmann, zadnje čase pa stotnik Fridolin Kavčič, ki je vso zadevo spravil v pravi tir. Končno je pozval govornik slovenskega dijaka, vojaka, učenjaka, in zlasti kmetovalca, naj si vsak v svojem stanu vzame za vzor Vega, mu sledi v zvestem izpolnjevanju dolžnosti svojega stanu in v delovanju za blagor ožje in širje domovine. Tu je pala zavesa s spomenika.

Govorili so še: gospod podpolkovnik Ruprecht v imenu vojaškega odposlan-

stva; gospod podpolkovnik **M i h a e l L u - k a n c p l. S a v e n b u r g** v imenu osrednjega odbora za Vegov spomenik in moravski dekan gospod **I v a n B i z j a n** v imenu krajevnega odbora. Vojaško odposlanstvo iz Ljubljane in veteransko društvo iz Ljubljane sta položila na spomenik lepa venca. — Pred odkritjem in po odkritju je igrala vojaška godba 27. polka Leopold kralj Belgijcev iz Ljubljane.

Spomenik stoji na prostornem trgu pred dekanijsko cerkvijo. Visok je 4,44 m, in sicer podstavek 3,24 m, doprsni kip iz bronu pa 1,16 m. Načrt za spomenik in doprsni kip je napravil akademični kipar g. **I v a n Z a j c**. Podobnost Vegovega obraza je dobro zadeta, poteze v obrazu so izrazite. Ves spomenik napravi na gledalce kaj ugoden vtisk. Kip je vliha dvorna livarna na Dunaju. Kameniti podstavek, narejen iz nabrežinskega marmorja, je delo gospoda **I v a n a V e l o r a c a**, kamnoseka v Pečah pri Moravčah. ki je izdelal tudi ukusno spominsko ploščo za rojstni dom pesnika **I v a n a V e s e l a - K o s e s k e g a** v Spodnjih Kosezah pri Moravčah, odkrito l. 1898. Ograjo ob spomeniku je napravila ljubljanska tvrčka **J. S p r e i t z e r**.

Slavnost so brzojavno in pismeno pozdravili: deželni glavar kranjski, **O t o p l. D e t e l a**; podpolkovnik **I. B e z e l j a k** na Dunaju; stotnik **F r i d o l i n K a v č i č** na Dunaju; dvorni sodnik **J o z e f R a č i č** v Ljubljani; svojo odsotnost je primerno opravičil gospod ekselencen viceadmiral v p. **b a r o n M i n u t i l l o**.

Tedenski politični pregled.

Državni zbor je imel dne 18. t. m. svojo prvo sejo po počitnicah. Večjim delom jo je izpolnila debata o dveh nujnih predlogih poslanca **d r. H r u b y j a** in **d r. H o f e r j a**. **H r u b y j e** govoril o izgredih, ki so se godili v Opavi in okolici tekom leta ob raznih narodnih slavnostih. Iz njegovega razlaganja je razvideti, da je v Opavi organizirana nekakšna nemško-nacionalna omladina, ki nima kaj opraviti, pa zato rabi nedelje, da tuli po mestu in okolici, da razsaja, da napada narodne nasprotnike, pa tudi mirne ljudi. Nemški govornik, poslanec **d r. S o m m e r**, je hotel dotične dogodke le nekoliko olepšati; utajiti jih ni mogel. Za nujnost Hrubyjevega predloga, ki je zahteval, naj vlada poskrbi, da se ne bodo mogli ponavljati taki prizori, je glasovalo 90, proti 64 poslancev. Ker je treba za nujnost dvetretjinsko večino, je bil predlog odklonjen.

Odsek za volilno reformo je sprejel več paragrafov volilnega reda. Daljša debata se je vnela radi določbe, v katerih krajih naj bodo volitve. Poslanec **d r. A d l e r** je zahteval, naj se voli v vsakem kraju posebej, tudi če šteje manj kakor 500 prebivalcev, na noben način pa naj se ne prekorači meje 500 navzgor, s čemur bi se le oteževalo volilcem udeležbo pri volitvi. Poljaki so zahtevali, naj se združi po več sosednih krajev, tako da se ustanovi volilne kraje za 1500 prebivalcev. — V odsek za volilno reformo je namesto Vujatovića izvoljen slovenski poslanec **d r. T a v č a r**, ki je v seji dne 20. t. m. izjavil, da se po njegovem mnenju z volilno reformo niti najmanj ne ustvari splošna in enaka volilna pravica. Vso razpravo smatra za komedijo ter odkrito izjavlja, da je nasprotnik vladnega načrta. Z volilno reformo se koroški Slovenci naravnost politično zadavijo. V paktu, ki ga je sklenil **d r. Š u s t e r š i č** z vlado, so kranjski svobodomiselnih Slovencev kratkoma prodani in Mladotiči so **d r. Š u s t e r š i č u** pomagali, obglavljati

govornikovo stranko. Zaradi tega je primoran vse poskusiti, da, ako mogoče, prepreči volilno reformo. Še enkrat prosi odsek, naj ga smatra za poštenega in odkritega nasprotnika predložene volilne reforme. Kar se tiče sestavljanja volilnih imenikov, dvomi govornik, da bi zmogli to župani kmečkih občin, posebno na Kranjskem. Zategadelj naj se ta posel prepusti, izvzemši mesta z lastnim statutom, političnim oblastim. Kar se tiče reklamacij, bi se moralo že vendar enkrat tudi v Avstriji, kakor je to v drugih kulturnih državah, sestaviti volilno sodišče. Nadalje je govornik obžaloval, da se ni vlada v celem načrtu niti v eni določbi dotaknila jezikovnega vprašanja. Želeti bi bilo določb, ki bi ne pripuščale najmanjšega dvoma glede jezika, v katerem se volitev razpiše. Z ozirom na možnost, da odsek sklene pluralni volilni zistem, je predlagal govornik, naj se nadaljna razprava o § 11 odloži do rešitve § 5. Potem je sestavil več sprememb, oziroma dostavkov glede sestavljanja volilnih imenikov. — V popoldanski seji je razvijal svoje surovosti **d r. Š u s t e r š i č**, za kar ga je okrcal **d r. T a v č a r** po zasluženju. Ker je tudi poslanec **S t e i n** prijemal **d r. Š u s t e r š i č a** na njegovem občutljivem mestu, zavzel se je načelnik za **d r. Š u s t e r š i č a** ter ukoril **S t e i n a**. — Potem je bil § 11 sprejet v vladni obliki, vsi preminjevalni predlogi pa so bili odklonjeni. — Tudi § 12 je bil po kratki debati sprejet skoraj brez izpremembe. — Potem so bile volitve v takozvani Starzynskega pododsek (revizija dveh točk ustave). Na predlog poslanca **T o l l i n g e r j a** se je volilo 10 članov, izmed Slovencev **d r. Š u s t e r š i č a**.

Ruska revolucija je izgubila enega največjih sovražnikov. Zapovednik carske palače, general **T r e p o v**, je umrl. Njegova smrt je vsekakor misteriozna. Naravno je, da je bila prva misel, ko se je izvedelo zanjo, povsod ta, da so ga revolucionarji spravili s poti, kajti v celi državi ni bilo mnogo ljudi, ki bi si bili — in sicer po pravici — nakopali toliko sovraštva, kakor on. Bil je desna roka umorjenega kneza **S e r g j e j a**, v Moskvi je zasledoval svobodomiselnih elemente z živalsko brezsrčnostjo. Po 22. januarju je postal diktator v Peterburgu in končno zapovednik carske palače. Zadnji čas je bil v nemilosti. Glede njegove smrti so razširjene vesti, ki nasprotujejo druga drugi. Eno poročilo pravi, da ga je zadela kap, drugo, da je umrl za angino, tretje, da so ga zastupili revolucionarji. Sedaj se naznanja, da so štiri dni zatajevali njegovo smrt.

Ruska carska družina se je odpeljala v Skandinavijo, car se vozari po finskem morju. Bajje je odšel zaradi zdravja; to je verjetno. Zrak v Peterburgu mu menda ne dá dobro in tla so mu prevroča. — Listi poročajo, da se car zategadelj ni udeležil pogreba generala **T r e p o v a**, ker so v carski palači razkrili veliko zaroto.

Godovi prihodnjega tedna:

23. Tekla, Slavna, Jelašin, Vladimira; 24. Rupert, Sadivoj, Struja; 25. Kleofa, Taša, Uros; 26. Justina, Ljubivoj, Stojzlava, Pravomila; 27. Kozma in Damijan, Radomira, Vojdrag; 28. Venčeslav, Častimir, Vidica; 29. Mihael, Voja, Bogomir.

Sejmi na Gorenjskem prihodnji teden:

Soboto, 29. t. m.: v Mengišu; nedeljo, 30., v Trziču.

Telovadno društvo Sokol v Kranju

naznanja svojim članom, da se vrši

a) redna članska telovadba: v ponedeljkih, sredah in petkih od 1/2 9. do 1/2 10. ure zvečer;

b) telovadba šolskega naraščaja: v ponedeljkih in četrtek od 5. do 6. ure popoldne;

c) telovadba ženskega oddelka: v sredah in sobotah od 5. do 6. ure popoldne;

e) telovadba trgovskega in obrtnega naraščaja: v četrtek od 8. do 9. ure zvečer in ob nedeljah od 2. do 3. ure popoldne.

Vaditeljski zbor.

Komunike izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke.

Ivrševalni odbor narodno-napredne stranke je, uvažujoč, kako gorostasne krivice se ima storiti koroškim Slovincem z volilno reformo, spoznal, da bi v odvrnitev te krivice bilo neobhodno potrebno, da vsi slovenski člani odseka za volilno reformo nastopijo z obstrukcijo, ker bi po prepričanju izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke tak — a le složni nastop slovenske delegacije v odseku brez dvojbe vodil do uspeha, ter naročil poslancu **d r. T a v č a r j u**, naj obstruira, ako se mu pridružita še ostala dva zastopnika Slovencev. Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke se je obrnil do zastopnikov slovenske ljudske stranke, prepričan, da bodo tudi ti spoznavali važnost trenutka in upravičenost zahtev naših koroških bratov ter jih pozval, naznanjajoč jim gorenji sklep, da glede izvedbe njegove stopita v dogovor s poslancem **d r. I v. T a v č a r j e m**. Ako je kdaj veljalo, velja sedaj za slovensko državnozbornsko delegacijo: in *necessariis unitas!*

Novičar.

Imenovanje. Sodni avskultant **g. Anton Avsec** je premeščen iz Kranja v Kozje na Spodnjem Štajerskem.

Slavnostna otvoritev karavanske železnice se vrši — kakor že omenjeno — v nedeljo, dne 30. t. m. Otvoritvi bo prisostvoval železniški minister **D e r s c h a t t a** z mnogoštevilnimi uradniki železniškega ministrstva. Navzočih bo tudi več zastopnikov deželnih vlad in občin, ki leže ob železnici. Otvoritveni vlak se odpelje iz Beljaka dne 30. t. m. ob enajstih dopoldne, vozi skozi karavanski predor na Jesenice, odkoder se nato odpelje v Celovec. S slavnostnim banketom v Celovcu se konča slavnost. Novo progo bo blagoslovil krški škof **K a h n**.

Nečuvane poštno razmere so ob novi progi državne železnice. Naročniki «Gorenjca» se nam pritožujejo, da dobe redkokdaj list o pravem času v roke. Naša pošta liste redno odposilja, vzrok tem neprilikam je ambulanca na državni železnici, kjer poslujejo slovensčine nezmožni uradniki in tako zamešajo posiljatve. Opozarjamo županstva

ob novi progji, naj se s pritožbami, podprtimi z dejstvi, obrnejo na poštno ravnateljstvo v Trstu in do svojih državnih poslancev, da pri poštenem ravnateljstvu in pri ravnateljstvu državnih železnic store korake, da se odpravijo nečuvane pošne razmere ob novi progji. Tudi posamezniki naj se posebej pritožijo za vsak slučaj, potem bo menda vendar konec takim škandaloznim razmeram.

Kriza v kranjski meščanski godbi. V naši godbi je nastala prav akutna kriza, katero bo težko ali pa sploh nemogoče poravnati. Naj se ta stvar pojasni tudi pred javnostjo! Ze dlje časa sèm so vladala med godci uprav neznosne razmere. Čitatelji naši se še spminjajo, ko smo pred dobrimi štirimi leti imeli tudi podobno krizo, katere posledica je bila, da se je bivša godba gasilnega društva popolnoma osamosvojila in se presnovala v sedanjo meščansko godbo. Takrat je nastal oster konflikt zaradi bivšega kapelnika Horna. Tudi naš list je odprl svoje predale in dal prostor polemiki. Težko je bilo takrat pomiriti silno razburjene duhove in bati se je bilo, da se godba ne bo mogla več vzdržati. Omenjeno bodi, da je bila godba v tistem času tudi v slabih finančnih razmerah. Pa posrečilo se je vendar spraviti zavoženi voziček zopet v pravi tir. Mnogo je k temu pripomoglo tudi zblížanje obeh tedaj silno nasprotujočih si političnih strank. Izvolil se je mešan odbor, ki je sestojal iz obeh faktorov. Ta poizkus se je v resnici dobro obnesel. Odbor je pričel svoje delo in leto za letom hodil po tistih potih dalje. Bil si je v polni meri svest svoje naloge, strasil se ni dela in, da bi godba tudi na zunanje izgledala ličnejše, nabavil je za vso godbo popolnoma enako novo uniformo. Potrditi moramo, da je tudi to nekoliko pripomoglo, da je meščanska godba v Kranju kar čez noč zaslovila po celi Gorenjski, najemali so jo celo v razvajeno Ljubljano, pisali ponjo oddaljeni Štajerci. Vse poletje: ob nedeljah in praznikih so naši godci muzicirali na raznih krajih po Gorenjskem, tako da je posamezni godec zaslužil tekom sezije okrog 70—80 glđ. poleg vseh drugih svojih režijskih stroškov. In po vsej pravici se je čul po deželi glas, da je kranjska godba za ljubljansko najboljša godba na Kranjskem. Društvenemu odboru je bilo na tem, da kolikor mogoče povzdigne godbo na višji nivo, da ji pridobi potrebni ugled in da bo godba kos čimdalje bolj se množočim zahtevam in željam glasbenega občinstva. Od razvajenih kritikov smo prav šestokrat čuli kar najugodnejšo sodbo o naši godbi. Hvalili so jo celo tujei, prislužkujoči promenadnim koncertom na Glavnem trgu kranjskem. Dobre dve leti je godba ostala na ravno kar označeni višini. Društveni odbor pa je, v svesti si svoje naloge, delal tudi na to, da se oživotvori šola za vajence. Oglasilo se je bilo tedaj okrog 15 gojencev. Pomisliti je treba, koliko truda, potov in stroškov je stala ta šola, ki je imela namen vzgojiti godbi domače moči in ji osigurati trajno eksistenco. Žalibog ta šola ni mogla ostati permanentna, iz nje je izšla komaj četvorica mlajših gojencev, ki so zadnji čas že nastopali pri vseh javnih nastopih. Vkljub energičnemu odborovemu drezanju ni bilo več mogoče te silno potrebne šole vzdržavati še nadalje. To pa ne morda iz finančnih ozirov, temveč vsled postopanja kapelnikovega. Kakor se nam poroča,

je bilo dovolj vajencev, ki so imeli voljo in tudi zmožnost, posvetiti se godbi, in bi se taka šola še danes lahko vzdržala, ne glede na število gojencev. Zato je nastal med odborom in kapelnikom prvi — lahko rečemo — nepremostljiv prepad, ki je zijal vedno širje in širje. Odbor je izkušal na vse načine, da bi premostil nastalo to verzel, povišal je celo kapelniku mesečno plačo, samo da se pride do pravega tira. Toda zaman. Namesto domačih gojencev, so se morali najemati in plačevati drage tuje moči, zanemarjale so se godbene vaje, dogajale so se pri javnih nastopih razne nemale nekorektnosti, vsled česar so seveda odboru prihajale vedno bolj se množoče pritožbe. Nič niso izdali opominjevanja, ukori, grožnje, odbor je bil primoran — odpovedati kapelniku s l. avgustom t. l. službo. Pa tukaj je dregnil v sršenovo gnezdo. Saj drugače si ne moremo predstavljati surovega nastopa godbe na Bledu dne 15. avgusta t. l. Ondi je nek »godec« javno delal skandal s tem, da je med tem, ko je godba svirala na lok, demonstrativno tolkel dlje časa na hoben in premetaval stojala na odru. Ljudje so se zgrazali nad tako neotesanostjo, češ, plačana, in sicer drago plačana godba pa dela obstrukcijo. V očigled takemu nezasišanemu postopanju nekaterih gojencev je odbor bil prisiljen zanaprej odpovedati že najeto godbo. Zadnji četrtek je odbor ukazal vsem godecem prinesiti v društvene prostore uniforme, da napravi popolni inventar. Kaj se zgodi z godbo, odločil bo odbor te dni. Ali se skliče občni zbor, ali se začasno prekine z godbo, ali se izroči vse premoženje godbe mestni občini, o vsem danes še ne moremo pisati. Če se skliče občni zbor, je gotovo, da odloži svoje mandate ves sedanji odbor, ki je vestno, marljivo in z velikim uspehom upravljal društvene posle. Omenjeno bodi ob tej priliki, da ima društvo okrog 400 kron čistega denarja v blagajni, poleg tega pa je društveni inventar vreden okrog 3000 kron. Že krožijo nekatere zelo neverjetne vesti, da se hoče izmed gojencev sestaviti odbor. Proti temu moramo najodločneje protestirati, kajti ves ta denar je pravzaprav denar podpornih članov godbe, ki so bili, so in ostanejo edini pravi vzdrževalci kranjske godbe. Zatorej roko proč! Dolžnost vsakega podpornega člana kranjske godbe bodi, da se v slučaju občnega zbora zanesljivo udeleži taistega. Godba mora biti čista raznih krvososov in izkoriščevalcev, pa bo mirna Bosna. — O nadaljnem razvoju te krize bomo še poročali.

Na adresu Ciril in Metodove družbe! Kranjski abiturijenti so letos priredili julija meseca veselico na korist Ciril-Methodove družbe. Svota nad 100 kron se je poslala na uredništvo »Slovenca« v Ljubljano. Ker se še vedno mnogo govori, da je bil ta denar poslan za škofove zavode, ne pa za Ciril-Methodovo družbo, in te govorice še vedno krožijo okrog, smo naprošeni, vprašati slavno centralno vodstvo Ciril in Metodove družbe v Ljubljani, naj blagovoli javno potrditi, je li v resnici prejelo po uredništvu »Slovenca« poslano svoto kranjskih abiturientov. Torej prosimo pojasnila.

Gasilno društvo na Hrušici priredi v nedeljo, dne 30. septembra 1906 pri g. Fr. Razingerju »Malčniku«.

Slavni šolski odbor tukajšnje obrtne nadaljevalne šole najljudnejše opozarjamo na današnji uvodni članek; »Obrtna nadaljevalna šola pa naši obrtniki.«

S kranjske gimnazije. Ravnatelj g. Josip Hubad je radi boleznj dobil zopet dopust. Ravnateljske posle opravlja g. prof. Perné. — Kot suplenta sta prišla na zavod gg. Detela in Verbič.

Na tukajšnji gimnaziji je letos 327 dijakov, ki se razdele v I. a 39, v I. b 38, II. a 29, II. b 28, III. a 27, III. b 26, IV. 46, V. 24, VI. 25, VII. 25, VIII. 26 učenecv. Lansko leto je štela gimnazija 355 dijakov.

Maturo sta napravila na tukajšnji gimnaziji abiturijenta Josip Jenko iz Radovljice in Jakob Štefančič iz Ledenic na Koroskem. Tako so letos napravili vsi osmošolci maturo.

Novi vozni red, ki stopi v veljavo s 1. oktobrom, bo imel zopet — kakor se nam poroča — velike izpremembe, to pa radi bohinjske železnice. Iz Ljubljane bo vozil okrog 7. ure zvečer nov vlak, ki bo prišel v Kranj okrog 8. ure zvečer; isotako bo vozil iz Ljubljane drugi vlak ob kake polenajste ure ponoči. Odpadeta pa zato oba ponočna vlaka (ob 10. uri in $\frac{3}{4}$ 1. uro). Večerni vlak, ki je doslej vozil iz Kranja ob četrt na 9. uro, bo vozil za kake pol ure prej. Kadar dobimo tiskani vozni red v roke, ga bomo objavili.

Na novi železnici ne bo več dima. Kakor čujemo, vrše se predpriprave izkoristiti Savo in Rádovno pri Bledu za električni promet nove železnice od Celovca do Gorice. Vsa ta naprava bi veljala 15 milijonov kron, a bi za železniški promet in za promet tujcev po naših krajih bila naravnost velikanskega pomena, ker bi ta moč gnala med Celovcem in Trstom lahko na dan okolu 40 vlakov.

Tvrđka Ganz & Comp. pri Dunaju namerava vodo Završnico, ki teče skozi Moste pri Žirovnici, porabiti za električne moči. V ta namen so se vršile že lansko leto meseca novembra vodoprapne razprave. Po tem načrtu, ki se vedno bolj bliža ureditvi, bi se vzela voda v Jezercih tam, kjer pride ruda od rudnih jam po žični železnici. Tam bi se napravil velik bazen 900 metrov nad morjem za več tisoč kubičnih metrov vode. V to napravo bi se speljali še štirje drugi studenci, ki izvirajo nad 900 metrov visoko nad morjem. Od tam bi se voda okolu pet kilometrov daleč speljala po železnih cevah na hrib Sivna. Tam bi se napravila zopet vodoshramba za 42.000 kubičnih metrov vode. Tu bi se po nekem novem načinu zbirala voda, kadar se ne rabi ali kar jo bo več, kot jo potrebujejo navadne turbine. Iz te vodoshrambe bi šla voda po strugi, ki bi stala v Mostah pod mostom državne železnice in ceste tam, kjer je Čopova žaga. Padca bi se dobilo 350 metrov. Vode bi bilo ob najmanjši vodi en kubični meter v sekundi, a jo bo s tem, da se jo bo v dveh vodoshrambah nabiralo v času, ko se je ne rabi, še tudi do trikrat toliko. V centrali bi se postavile štiri turbine po 2000 konjskih sil, skupno bi proizvajale električni tok 6000 do 8000 konjskih sil. En del elektrike bi se porabil za električno razsvetljavo po Gorenjskem, tudi lahko za Ljubljano, drugi del bi se pa prodal tovarnam, ki bi se postavile okolu Žirovnice ali Dobrave. Kakor se govori, je tovarna za to napravo že dobila koncesijo.

Ogleduha Bartmanna so zaprli. Pretekli teden so berolinski detektivi arretirali v pruski Šleziji, kjer so sedaj cesarske vojaške vaje, 45letnega ruskega ogleduha Pavla Bartmanna. V njegovem stanovanju so našli vse polno načrtov in škie ter tudi mnogo avstrijskega in francoskega denarja. Bartmann ima na Bledu ženo in vilo.

Umrl je v Pustalu pri Škofji Loki posestnik Ivan Sever v starosti 73 let.

Opozarjamo na jutrišnje tombolo tukajšnjega gasilnega društva.

V Naklem pri Kranju se je preteklo nedeljo priredilo predavanje: »O nekaterih iznajdbah novega veka« (kompas, smodnik, papir in tisk).

Divjak. Kočarja sin Jožef Rozman je v Podrečah pri Kranju Ivana Burgerja zabodel z nožem v ramo in mu prizadel 6 cm dolgo zevajočo rano, njegovega brata Franca pa, ki je stekel pred njim, je vrgel na tla, ko ga je dotekel, in ga devetkrat zabodel z nožem v hrbet, da je nezavesten oblezel in čez pol ure umrl. Ivan Burger je poškodovan, da mora ležati. Morilec je sprva zbežal, a se je sam javil pri deželnem sodišču.

Prememba posesti. Na današnji javni dražbi je kupil Kreuzbergerjevo šupo s travnikom na Primskovem g. Mavril Mayr, pivovarnar v Kranju, za 1700 K. Prodaja elektrarne se je za nekaj časa odložila.

Pogorela je minuli četrtek v Polju pri Bohinjski Bistrici hiša tukajšnjega hišnega posestnika in mesarja Lovra Pristavca. Zavarovan je za 3000 K.

Svojo mlarno v Kranju namerava povečati, oziroma preurediti g. Ign. Fock.

Olimpijske igre v Kranju. Na svojem potovanju skozi Kranj se muči danes in jutri sloveči rokoborilec Karel Petri, ki se bo predstavil v hotelu «Nova pošta», v dvorani, v I. nadstr. Začetek danes ob devetih, jutri ob osmih zvečer.

Nova trgovina. Gospod Ivan Savnik je otvoril včeraj novo manufakturno trgovino v lastni hiši na glavnem trgu pri «Besenčanu» v Kranju.

Za blejskega Sokola je daroval g. trgovec Ivan Pretnar na Bledu 100 K in g. dr. Tertnik, profesor v Ljubljani 5 K. Živeli nasledniki!

V Kranjski gori se otvori dne 30. t. m. knjižnica «Prosvete». V ta namen je daroval g. dr. I. Demšar 20 K.

Gasilnemu društvu v Žabnici pri Škofji Loki je daroval gospod Franc Omersa, trgovec v Kranju, 50 kron. Znana njegova darljivost in požrtvovalnost za človekoljubne namene napotili sta ga, da se je spomnil tudi našega društva. Odbor gasilnega društva si zato šteje v dolžnost, da izreka g. Omersi za ta znatni dar najiskrenejšo zahvalo. Bog ga živi še mnogo let! — Ker se je naše društvo šele pred kratkim časom osnovalo, je umevno, da je sedaj v slabem denarnem stanju. Pokrit je dozdaj šele mal del stroškov, ki pa znašajo precejšnjo vsoto. Društvo zato upa, da mu bode še ta ali oni dobrotnik naklonil kak večji ali manjši dar, držeč se gesla: Na pomoč! Odbor.

Shod davkarskih uradnikov. Na Dunaju se je vršil 17. t. m. shod delegatov vseh društev davkarskih uradnikov avstrijskih, hkratu pa so bili tudi drugod pod državni shodi davkarskih uradnikov. V Ljubljani so davkarski uradniki na svojem shodu sprejeli lozadevne resolucije.

Popravek. Na 5. strani, 2. kolona, 6. vrsta od zgoraj se ima glasiti «Ivan Theuerschuh, tukajšnji kotlar» in ne notar.

* * *

Ponesrečeni orožniki. Za časa, ko se je vračal prestolonaslednik iz Pulja na Dunaj, so ponesrečili, kolikor doslej znano, 4 orožniki. Vsa progja je bila zastražena z orožniki. Pri postaji Podgorje v Istri je kontroliral stražmešter Novotny straže na progi okoli 9. ure zvečer. Bila je tema, dež, hudo vreme z vetrom. Padla mu je puška na železniški tir, ko jo je pobiral, ga je pograbil vlak ter raztrgal; vlaka v nevihti ni opazil. Povožen je bil neki orožnik pri Divači, drugi pri Zidanem mostu, pri Brezovici blizu Ljubljane pa postajevođa Kodrič, ki je pa dan pozneje v ljubljanski garnizijski bolnišnici umrl.

Umrli je g. Konrad Mally, nadučitelj v Zagorju-Toplicah, rodom iz Tržiča. N. v m. p.!

Železniška nesreča na Koroškem. Na postaji Poreče bi se imela križati 16. t. m. ob 4-14 popoldne osebna vlaka, celovski in beljaški. Uradnik je pustil s postaje v Porečah vlak prezgodaj, in vlaka sta trčila skupaj. Tri osebe so bile na mestu mrtve, 8 nevarno ranjenih, lahko ranjenih nad 20. Mrtvi so franciskan Bolvary iz Beljaka, Berta Kem-

perle iz Maribora, strojevođa Kramer, v bolnišnici je umrl strojevođa Honka.

Nameravanemu atentatu na prestolonaslednika so prišli na sled ribiči v Gružu pri Dubrovniku. Tako poroča «Deutsches Volksblatt».

Surovost. «Alto Adige» poroča, da je nek vojak Bertotti od 2. tirolskega strelskega polka prosil svojega poročnika, naj mu dovoli iztopiti iz vrste, da se napije. Lajtnant mu tega ni dovolil. To je vojaka zvezilo in vrgel je togotno steklenico za vodo od sebe. To je pa poročnika tako stogotilo, da je potegnil sabljo in posabljal vojaka. Lajtnant Kreml, tako se imenuje ta vročekrvnež, je bil na to takoj suspendiran ter poslan v Trident, kjer se bode imel zagovarjati pred vojaško sodnico zaradi svojega zločina.

Moderni svetozor. Iz Liberca nam pišejo: Izmed najoriginalnejših predmetov razstave je svetozor velikanske tovarne v malem. Pokrajinska slika je napravljena po načinu znanih velikanskih bojnih slik, tako da ni mogoče s prostim očesom spoznati, kje sejenja resničnost in prične slika. To so znane Schichtove tovarne. V razstavnih omarah vidimo najrazličnejše med-izdelke, izdelke in polizdelke industrije za milo, sveče in olje, rastline in sadeže, ki se vporabljajo v tej industriji, med njimi dokaj tujih rastlin. Zlasti igrajo v tem važno vlogo kokosovi orehi in spoznavamo prirejanje jedilne masti «Ceres», ki se napravi v tovarni «Ceres» za živila iz svežih kokosovih orehov. Kakor znano, je tudi tovarna «Ceres» za živila lastnina tvrdke Jurij Schicht, ki je bila nedavno izpremenjena v delniško družbo s kapitalom 10 milijonov kron.

17.000.000 K so stali letošnji cesarski manevri v Sleziiji. Udeležilo se je manevrov 26.400 ljudi. Uštetni so v goreni svoti tudi odškodnine. Koliko so porabili vojaki pri tem še svojega denarja, ni nikjer zaračunano.

Gospodarstvo.

Tedenski sejem v Kranju dne 17. t. m. Prignalo se je 88 glav goveje živine, 2 teleti, 81 ovce, 69 hrvaških buš in 29 prašičev. — pšenica po K 7:50, proso po K 6:50, rž po K 7:—, oves po K 7:25, ajda po K 6:50, fižol ribničan po K 11:25, koks po K 12:25, krompir po K 1:80.

Kemična industrija na Nemškem je neizmerno razvita ter prinaša nemškemu narodu ogromno bogastvo. Izdelki kemične industrije na Nemškem se cenijo na 1 milijardo 600 milijonov mark na leto. Izvoz kemiških produktov znaša 700 milijonov. Kemiških tovarnen je 9000, v katerih dela 200.000 delavcev, ki zaslužijo na leto 260.000.000 mezde. Kemična industrija je nastala šele pred 30 leti in se je v tej kratki dobi tako nečuvno razvila. Te številke jasno kažejo, kaj premore znanje in podjetnost!

Posebni vlak za pijance. Število pijancev je na Angleškem po raznih slavnostih ogromno, zato so vpeljali posebne vlake; po policijskih predpisih pijanci niti ne smejo rabi navadnih vlakov. Prvič se je vozilo s takim «pijanem» vlakom pred dobrim mescem. Poslužilo se ga je kakšnih 40 oseb. Kupeji so bili le slabo razsvetljeni in zavese zastrte tako, da pijanci niso bili izpostavljeni radovednosti gledalcev na postajah in se tudi med seboj niso izlahka izpoznali. Treznim potnikom je taka naprava gotovo v veliko dobroto.

Dobavni razpis. C. kr. trgovinsko ministrstvo naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da namerava c. kr. ministrstvo za domobrambo potrebsčino raznovrstnih oblačilnih in opravnih predmetov nabaviti posplošni konkurenci. Ponudbe morajo najkasneje do 10. oktobra t. l. 12. ure opoldne dospeti v vložni zapisnik c. kr. ministrstva za domobrambo na Dunaju. Razglas obsega joč natančnejše ponudbene in dobavne pogoje, seznam predmetov in cen je v pisarni trgovinske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Poslano. *)

Smrdočavro, ki je pisala v «Domoljuba» napad na mlekarso zadrugo v Cerkljah pod naslovom «Izpod Grintovca», v 37. številki z dne 13. septembra t. l., imenujem nesramnega lažnivca in falotskega opravljiva.

Direktno pa imenujem z ozirom na shod pri «Petrovcu» kaplana Bešterja, da laže, kar je govoril glede stroškov, katere ima kmečka mlekarina. S tem dam temu eločetu najlepšo priliko, da me toži. Kaplan Janez, na nože!

ZG. BRNIKI, 20. septembra 1906.

Jožef Šerko ml.

*) Za vsebino tega je uredništvo toliko odgovorno, kolikor zahteva zakon. 189

I. izjava.

Potrjujem lastnoročno, da maslo mlekarke zadruge, katero predbaciva «Domoljub», da je prišlo nazaj, ni bilo vrnjeno, temveč sprejeto in sem prejel za isto denar.

Matevž Kern

190 blagajnik mlekarke zadruge v Cerkljah.

II. izjava.

Ni res, da bi prinesel s pošte zaboj surovega masla pred Kernovo gostilno dne 15. julija ter dejal Babčevemu fantku: «Zopet je prišlo maslo nazaj.»

Res je pa, da je podpisani Anton Omers — kajti jaz sem dotični fant, o katerem piša «Domoljub» — pripeljal več praznih zabojev s kranjskega kolodvora dne 12. julija, ne pa 15. julija ter sem dejal pod oknom cerkljanske kaplanije: «Ena pošiljatev masla bode skoro gotovo nazaj prišla. 191

Anton Omers.

III. izjava.

Meseca julija je naročil nek trgovec iz Opatije pri mlekarški zadrugi v Cerkljah tedensko 10 kg masla. Zadruga je odposlala dne 5. julija zaboj po železnici s povzetjem. Dne 12. julija je peljal zopet Anton Omers maslo na kolodvor, kjer mu povedo, da maslo, poslano v Opatijo, ni bilo sprejeto. To pove podpisaneu direktno pod oknom cerkljanske kaplanije, ne pa pred Kernovo prodajalno, rekoč: da bode treba železnici naznaniti, ali naj se maslo vrne ali proda. Podpisani predstojnik je zahteval s takozvano dodatno nakaznico maslo nazaj, katero pa je dotični trgovec sprejel in plačal povzetje.

Samooobsebi je umevno, da je zadruga ustavila pošiljatev, ker s takim odjemalcem ne mara imeti opravka, posebno, ker se je takoj po županstvu iz Voloske počulo o razmerah tega trgovca.

Jožef Šerko ml.

192 predstojnik mlekarke zadruge.

Ob sklepu lista.

Občni zbor meščanske godbe v Kranju se vrši prihodnjo nedeljo, dne 30. t. m. ob polenajstih dopoldne v društveni sobi v Pungratu.

Današnji številki je priložen za odjemalce v Kranju in okolici oglas g. Ivana Savnika v Kranju.

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernove ulice št. 9.

Velika zaloga izgotovljenih oblek

za gospode, dečke in otroke.

Konfekcija za dame.

Solidno blago po čudovito nizkih cenah.

Ceniki se razpošiljajo zastoj in poštine prosto. 194 6—1

Novo! Novo!

paten- tirane Acetylen-svetilke

≡ v 30. oblikah ≡
izdelane

iz močne kovine, fino ponikljane. Luč je krasna in polovico cenejša kot petrolejska.

Priporoča se gostilničarjem, obrtnikom in sploh vsakomur. 178 26-3

Kdor si hoče prihraniti oči, naj kupi

Acetylen-svetilko

Dobi se samo pri:

A. J. Ivanc-u

Ljubljana, Rožne ulice, št. 8.

Aleksander Ambrožič

urar in trgovec na Bledu

priporoča veliko zalogo pravih švicarskih žepnih ur različnih znamk

dalje vsakovrstnih stenskih in budilnih ur, verižic, prstanov, uhanov i. t. d., 79-20 vse po najnižjih cenah.

Josip Pogačnik

krojaški mojster

Radovljica št. 41

Jesenice št. 20

priporoča cenjenemu občinstvu svojo delavnico v izdelovanje vrst oblek za gospode, uradniških uniform, salonskih, turistovskih in kolesarskih oblek

in ogrinjal ter havelokov. Vedno bogata zaloga angleškega, francoskega in brnskega sukna. Naročila se izvršujejo po najnovejšem kroju točno in poceni. Tudi se sprejemajo popravila. Za dobro in natančno mero se jamči. Špecialisti v izdelovanju frakov in salonskih oblek. Istotam se dobe tudi vsakovrstni dežniki in solmeniki najboljšega izdelka ter se sprejemajo tudi popravila. 134-11

Dobroznana

gostilna Preddvorom

se odda takoj v najem.

Gostilna je na najboljšem glasu, dobro vpeljana in ima mnogo prometa.

Zglasiti se je pri gosp. Ivanu Majdiču v Kranju. 180 3-3

Oddaste se takoj

2 sobi

z opravo in hrano. 185 2-2

Več pove uredništvo »Gorenjca«.

Naznanilo.

Podpisani slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem prevzel

kavarno Mayr

v Kranju, Kokriško predmestje v »Zvezdi«.

Potrudil se bo dem slavno občinstvo zadovoljiti med drugim tudi z najboljšim pivom, finimi pristnimi vini v buteljkah, šampanjcem, finimi likerji in mrazimi jedili.

Za mnogobrojen obisk se priporočam z odličnim spoštovanjem

184 3-2

Franc Splichal.

Pfaff-ovi šivalni stroji

so najboljši za družinsko rabo.

Šivajo, pošivavajo, vežejo. — So nedosežni za obrtne svrhe. — Šivajo naprej in nazaj. — Teko na kroglicah!

Glavno zastopstvo:

Francišek Tschinkel

Ljubljana

mestni trg 19.

Kočevje

na gradu.

131-11

Pivovarna

G. Auer-jevih dedičev

v Ljubljani

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborno

marčno in na bavarski način varjeno pivo

v prid družbi sv. Cirila in Metoda

Velika zaloga koles, šivalnih strojev
in izgotovljenih oblek

za gospode
in dečke.

Slav. občinstvu uljudno naznanjam,
da sem založil poleg šivalnih strojev in koles tudi
veliko izgotovljenih oblek

za gospode in dečke dobrega dunajskega izdelka

99-16

v veliki izbiri.

Obenem naznanjam, da se dobe **kolesa popolnoma nova od 65 gld. naprej, šivalni stroji pa že od 45 gld. naprej.** Velike važnosti je tudi **stroj za pletenje nogovic, spodnjih jopic i. t. d.,** ki je zelo pripraven za vsako večjo družino, na katerem se lahko v enem dnevu naplete 6-8 parov novih velikih nogovic; tudi stare se lahko podplete zelo hitro. Pouk preskrbim vsakemu cenj. kupcu brezplačno ter se ga lahko nauči v teku 4-6 dni. — Umetno vezenje in pletenje na šivalnih strojih se poučuje vsak dan v moji hiši **zastonj.** — Da so šivalni stroji, kakor „Adler“, „Bobbin“, „Ringšif“ i. t. d., katere prodajam jaz, ravno tako dobri in še celo boljši od drugih strojev, koje prodajajo druge tvrdke. Vrhutega so pa moji stroji še 20 % cenejši. To pričajo mnoga zahvalna pisma od boljših krojačev in šivilj, ki so kupili stroje pri meni.

Priporočam se sl. občinstvu, da se ozira pri nakupu na mojo zalogo, kjer se najbolje in najceneje kupi, ter prepriča, da so moja zagotovila resnična.

Lovrenc Rebolj v Kranju, glavni trg št. 189.

Mavricij Smolej

urar in trgovec na Jesenicah

priporoča svojo veliko zalogo

pravih švicarskih žepnih ur

vsake vrste, dalje budilke, ure z nihalom, prstane in verižice i. t. d. po najnižjih cenah.

Popravila se izvršujejo v lastni delavnici, točno in po nizkih cenah.

Precizijske ure kakor: Schaffhausen srebrna od gld. 19.50 naprej, «Intact» srebrna od gld. 14.50 naprej, «Omega» srebrna od gld. 14.— naprej. Sistem «Roskopf» ure od gld. 2.40 naprej. — Prava zlata ženska ura od gld. 9.75 do 18.—. Enaka s 3 pokrovi od gld. 15.— do 29.—. Srebrna pancerska verižica 100 gr. težka gld. 4.90, 50 gr. gld. 2.50.

Ceneje kot povsod drugod!

Potreščine za kolesa in gramofone.

97-17

Zaradi kakovosti in nizke cene priporočam posebno precizijsko uro «Intact».

R. & E. ROOSS nasl.

v Kranju

naznanja cenjenim odjemalcem, da se je

dne 1. septembra t. l.

v prejšnjih svojih prostorih zopet otvorila

188 3-2

trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki.

Pozor pred sleparji! Ze nekaj časa hodita po mestih in večjih krajih na deželni dva sleparja, ki obiskujeta trgovce. Predstavljata se pri njih kot zastopnika znane, renomirane tovarne mila in prejemata naročila za čudovito nizke cene in istočasno tudi znano «milo iz zeljšč». Omenjena dva sleparja odposljeta takoj na mesto to milo in morajo trgovci isto takoj plačati. Kmalu pa se prepričajo trgovci, da so zrljev sleparstva kajti kupujejo zeliščeno milo daleko ni vredno zahtevane cene. Na drugo naročeno milo, ki sta je sleparja objubila noslati po nizkih cenah, čakajo trgovci zaman. Pred takimi sleparji svarimo.

The Company Theater „Orient“, gledališko podjetje edino te vrste, prične s svojimi predstavi v četrtek v mestnem domu v Ljubljani. Gledališče prikazuje uprav umetniško življenje in trpljenje našega gospoda in zveščarja.

Med njimi omenjamo: poslednji Obrenovič, Faust in mnogo poučnih prizorov iz življenja. Slike so najbolji proizvod današnje pariške tehnike. Dvorana mestnega doma je elegantno opremljena. Besedilo je izključno slovensko. Med predstavo je koralna glasba harmonija, a med godbo oskrbuje ljubljanski sekslet. Kdor se mudi v Ljubljani naj ne zamudi ogledati si gledališče. Predstave se vrše vsak večer ob 8. uri.

Išče se

mlinar

ki je tudi obnemem žagar.

Da se v najem tudi

mila, žaga in kovačija

na prav dobrem kraju in po prav nizki najemni.

198 8-1

Kje? pove upravnništvo «Gorenjca».

5 kg novega skubljenega K 9-60, holičnega K 12—, belega, jako umekrega, skubljenega 18—, K 24—; srebrnobelega, mehkega, skubljenega 30 K, 36 K. Poslila se franko proti povzaju. Tudi se zamena ali nazaj vzame proti povratni pošilnih stroškov.

Benedikt Sachtel, Lobes št. 371

p. Pizen na Oškem. 182 6-3

Rožinske in skrininske bolečine hodenje v stranah, trganje v udih, krče, bolečine v hrbtu, živcih in mišicah, trganje v ledjih, izpahi itd. ozdravi po izjavi isocerih zdravilnih pišem Felleger lepo dišeči rastlinski esenci fluid z znanke „Elaa-Fliad“ 12 malh ali 16 velikih steklenic stane franko 5 K, 24 malh ali 12 velikih franko 8 K 60 v in 6 škatljic franko 4 krone pri izdelovalcu **E. V. Fellegerju**, lekarnarju v Starobrodin Elzin trg št. 202. Hrvaško. — Priporočati je, da se narode Fellegerje odvajajoče raburčarja - kroglice z znanke „Elaa-Pillett“ skupno z Fluidom 6 škatljic za 6 K; vše vplivajo čudovito pri bolečinah v zledcu, nerelni prebavi, slabosti, zaprtosti itd. — Pravega zdravila je obohiti ne 1. ampak 2 ducala za 5 K **franko**. — Zagroski prsi in srncp za kaseli 2 steklenici 5 kron. — Prave švedske 2 dobrane kroglice 5 K **franko**.

187/10-7

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge

po 4 odstotke

brez odbitka rentnega da vka

kateroga plačuje hranilnica sama.

Stanje vlog K 4,108,072.—. Stanje hipotekdnih posojil K 2,333,126-24.

1-17

POZOR!

Najceneje in najbolje se kupuje sukneno, modno, platneno in manufakturno blago v

novi trgovini

188 10-1 pri

na **IV. SAVNIKU** na **Glavnem trgu** **Glavnem trgu**

v **Kranju**

„pri Besenčanu“

ker ima veliko zalogo le najnovejše mode, samo dobrega in frišnega blaga, istotam je tudi velika zaloga potrebščin za **krojače in šivilje po tovarniških cenah.**

Šolske potrebščine

kakor **šolske torbice, knjige za ljudske šole, zvezki** ter vse drugo **pisalno in risalno orodje** dobi se od sedaj naprej pri

Antonu Adamiču

preje M. Killer.

177 8-3

Postrežba točna in prijazna! —

Gorica Svoji k svojim! Gorica

Kotel „pri Zlatem jelenu“

V sredini mesta. — Narodno podjetje. — Krasnega lega. — Nad 30 sob. — Veliki jedilni salon, stekleni salon, točarna, kuhove sobe, kegljišče. — Veliki in mali vrt za restavracijo, obsežna veranda. — Solidna postrežba.

Poprijeti! Naša železnica vas vodi v Gorico! Podpirajte svoje rojake, ki se bore za gospodarsko osvobojo od tujecev.

174 15-4

Domača knjižnica.

Nagrobnice. Za mnogokratne potrebe slovenskih pevcev in pevskih društev je zbral, uredil in založil «Nagrobnice» učitelj Fran Marolt. Izšle so v Blasnikovi tiskarni v Ljubljani. G. Marolt je razposlal okrožnico že meseca avgusta na slovenska društva, da bi se naročila na knjigo, pa je došlo le malo odgovorov. Cena je 1 K 40 v. Delo je vredno poročila. V knjigi je tudi več novih nagrobnih pesem. Morda izpregovorimo o knjižici v kratkem še kaj več.

Seznamek markiranih potov v področju «Slov. plan. društva» je ravnokar izdal osrednji odbor. Knjižica obsega 6 tiskanih pol, lično je v platnu vezana in kot žepna knjižica zelo priročna. Sprejeti so v seznamek vsi markirani poti «Slovenskega planinskega društva», radi popolnosti zvez pa tudi nekatere nemarkirane ceste ob gorskih prelazih ter za zveze važni poti, ki so jih priredila druga društva. Gradivo je razdeljeno na 10 delov z vpoštevanjem zemljepisne lege in lahke razpreglednosti. Tako so v posebne skupine združeni poti v Podravske krajinah (na Kozjaku in na Pohorju), v Mislinjski in Šaleški pokrajini, v Savinskih planinah, v Posavskih pokrajinah pod Ljubljano in po Dolenjskem, v Ljubljanskem okrožju (všteto Škofjeloško in Krmsko hribovje), v Radovljiški in Blejski okolici, v Karavankah in po Koroškem, v Julskih alpah, po Notranjskem-Vipavskem ter v Tržaški okolici. V posameznih oddelkih so razvrščeni poti po glavnih izhodiščih, ki imajo radi lahkega pregleda posebno rubriko, označeni pa so poti na kratko po smeri in po najvažnejših točkah, in kjer treba, je dodan v kratkih potezah tudi opis pota. Gradivo se je zbralo po poročilih podružnic in markacijskega odseka osrednjega društva. Kot dodatek se je natisnil novi tarif za vodnike in nosače, ki je določen po okrajnih glavarstvih v Radovljici in Kamniku, in imenik novih in starih vodnikov. Nova knjižica je popoln seznamek vseh potov po slovenskih pokrajinah, ki se odlikujejo po prirodni lepoti in znamenitostih, in bode torej pravi kažipot ne samo turistom, nego sploh potujočemu občinstvu. Seznamek je prvo delo, ki obseza vse slovenske pokrajine. Razvidno pa je že iz njega tudi obširno delovanje «Slovenskega planinskega društva». Vsak rodoljub naj seže po knjižici, žal mu ne bode. Knjižico razprodaja osrednji odbor «Slovenskega planinskega društva» po 1 K, po pošti 5 vin. več. V knjigarnah se dobi po 1 K 20 vin.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

v Ljubljani, na Glavnem trgu šte. 5.

Havelok zastonj

če se kupi za 18 gld. sledeče stvari:

Svršnik ali zimsko suknjo, gorko podloženo za gospode
suknjeno obleko, elegantno izvršeno " "
posebne suknjene hlače, karirane ali štartaste " "
modni gilet najnovejšega kroja " "
klobuk in čepico " "

9 gld.

Za dečke od 11 do 15 let:

Svršnik ali zimsko suknjo ali havelok, suknjeno obleko, posebne hlače, klobuk ali čepico.

4 gld. 50

Za otroke od 3 do 9 let:

Zimsko suknjo ali havelok, kostum, čepico.

18 gld.

Za dame:

Dolg paletot ali jopa ali pelerina iz kameline dlake, kostum, posebno krilo, collier.

9 gld.

Za deklice:

Jesenki ali zimski paletot ali jopa, suknjena obleka ali pelerina iz kameline dlake, collier ali čepica.

4 gld. 50

Za otroke:

Zimski suknjč, oblekica, čepica.

187 3-1

Največja zaloga konfekcije za gospode in dame zadnjih novosti po najnižjih cenah z najljepšo opremo.

Kotle za žganje kuhati

prodaja najceneje trgovina z mešanim blagom

168-5

Peter Majdič „MERKUR“ v Kranju.

Kaj je

SEYDLIN?

Priznana najboljša, po najnovejših izkušnjah higenije sestavljena in večkrat odlikovana kozmetična

ustna voda:

Dobiva se pri gg. I. Krašovicu, A. Trevan ter gospe Jerici Morič.

Izdelovalec: O. Seydl, Ljubljana, Špitalske ulice 7. 76-48

Gorenjci! Svoji k svojim!

Kadar pridete v Ljubljano, obiščite

kavarno „LEON“

v Ljubljani, Stari trg št. 31.

Ondi dobite vsak čas najboljšo in najcenejšo kavo, raznovrstne likerje, pristno vino in priznana dobro vrhniško pivo. Tudi se lahko zabavaš pri redko se nahajajočem Polyphon-Ochestron.

186-11 **Leon Pogačnik.**

Gorenjci! Svoji k svojim!

Velikanski uspeh

dosežejo s tem trgovci in prekupovalci, ako naroče

75 kosov finega peciva po 2 vin. za K 1-38
» » » » 4 » » » 1-

Razpošilja

v najlepših kartonih

E. BRANDT 224 39

tovarna finega peciva v Kranju

HOTEL „ILIRIJA“

69-21) Ljubljana

Kolodvorske ulice št. 22

3 minute od južnega kolodvora.

Shajališče vseh Gorenjcev.

Udobni restavracijski prostori, moderno urejena kavarna z dvema najnovejšima biljardoma ameriškega sistema, lepo, nanovo urejene sobe za prenočevanje. — Kopalne sobe v hiši. — Točijo se najboljše štajerska naravna vina, pristni dolenski cviček iz Gadove peči, kakor tudi priljubljen hrvaški pelinkovec. — Izborna kuhinja. **Postrežba točna. Cene nizke.**

Za mnogobrojen obisk prosi spoštovanjem

Fric Novak.

M. Podkrajšek

frizer za dame in gospode

Ljubljana, Sv. Petra cesta 35. Filijalka 140-10 nasproti hotela „Union“

System Balko

priporočam za gojitev las in za umivanje gl. v svoji zdravniško priporočeni gorko in mrzlo zračni sušilni aparat. Suši brez nadležne vročine. Ne povzročuje skrčenja las. Vpliva dobro na pospeševanje rasti las. Zaloza vsakovrstnih pletik strižem in zmešan las. Oddelek za dame s separatnim vvhodom.

Pod to
znamko
je spoznati
prodajalne,

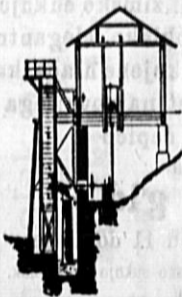
v katerih
se prodajajo
samo Singerjevi
šivalni stroji

Singer Co., akc. druž. za šivalne stroje Kranj, glavni trg 192.

38-30

Svarimo s tem najnujnejše svoje odjemalce pred šivalnimi stroji, ki jih ponujajo drugi trgovci pod imenom «izvirne Singerje». Ker mi svojih strojev nikdar ne oddajamo takim trgovcem, obstoje taki «izvirni Singerjevi stroji» kvečjemu iz starih rabljenih, iz tretje roke dobljenih šivalnih strojev, za katere ne moremo niti prevzeti kakega poročstva, niti doposlati posamnih delov.

G. Tönnies

69-14

tovarna za stroje, železo in kovin-
livarna v Ljubljani priporoča
kot posebnost žage in vse
stroje za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za
žagine naprave zvezane neposredno
z vratilom. Sesalno-genera-
torski plinski motorji, naj-
cenejša gonilna sila 1 do 3 vin.
za konjsko silo in uro.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 71-47

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Čeniki se dopušljejo na zahtevanje zastoj.

Seydlin

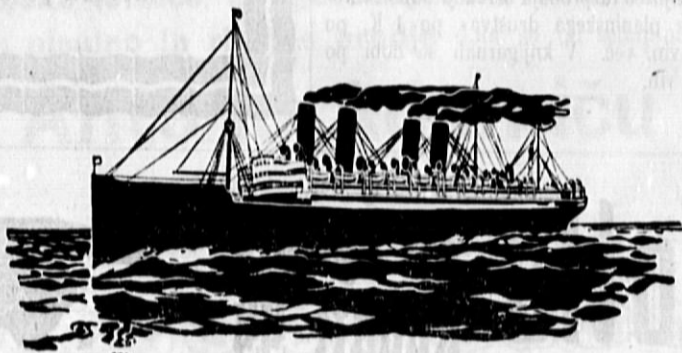

Najbolje za zobe.

Dobiya se v lekarni p. K. Šavnika v Kranju

Berite.

Pozor.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki 'Severnonemškega Lloyd'a' iz Bremena v New-York

s cesarskimi brzoparniki Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse. — Prekomorska vožnja traja 5 do 6 dni.

Natančen zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARD TAVČAR-ju v Kolodvorskih ulicah št. 35

nasproti občeznane gostilne «Pri starem Tišlerju».

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba pošena, realna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorabo, Mexiko, Californija, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izvanredno ceno čez Galdeston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapur, v Avstralijo itd. itd. 186-46

'North British and Merkantile'

Zavarovalna družba proti ognju.

Ustanovljena leta 1809.

Skupna zavarovalna varščina znaša nad 524 milijonov kron v zlatu.

Zavarovalna varščina zavarovalnine proti ognju znaša 201 milijon kron v zlatu.

Ta zavarovalna družba proti ognju je najbogatejša in najstarejša v Avstriji, je najvišje koncesionirana, je odgovorna avstrijski sodni oblasti in se kosa z vsako slično domačo zavarovalnico.

Zavaruje se lahko pod najugodnejšimi pogoji

škoda, povzročena po ognju in strelu

na poslopih, premakljivem blagu in vsakovrstni zalogi, zavarujejo se lahko travniški in poljski pridelki, dalje celo živina, ki je morda na paši od strele zadeta. Zavarovalščina je taka, da z ozirom na nizko ceno ne zaostaja za nobeno še tako solidno zavarovalnico.

Nastala škoda se hitro pregleda in takoj izplača.

Razna pojasnila daje in zavarovalne pogodbe sklepa v vsakem večjem okraju obstoječa agentura, pred vsem pa

generalna agentura v Gradcu, Radetzkyjeva ulica št. 6.

218-40

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu naznanjam podpisani, da sem otvoril

v Ljubnem pri Podnartu

➔ samostojno obrt za izdelovanje peči.

➔ Vedno imam v zalogi vsakovrstne izdelke za peči.

➔ Trpežno in ceno blago.

➔ Za obilna narečila se uljudno priporočam

Anton Markovič

mojster za izdelovanje peči v Ljubnem pri Podnartu, Gorenjsko. 179 3-3

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

I. JUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Zidno omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne kriše, štedilnike itd.

Specijaliteta: 74-10

valjični zastori (Rollbalken).

Majcenejša in največja domača eksportna tvrdka.

Razpošiljanje švicarskih ur na vse kraje sveta!

Urar in trgovec

H. Suttner v Ljubljani

priporoča svojo izborno zalogo najfinjših natančnih **švicarskih ur**, kakor najbolj slovečih znamk Šafhausen, Omega, Roskopf, Urania i. t. d.

Zlatnine in srebrnine, kakor nakraske, verižice, uhani, prstani, obeski i. t. d. najfinejšega izdelka po najnižjih cenah. — **Dokaz, da je moje blago zares fino in ceno, je to, da ga razpošiljam po celem svetu in imam odjemalce tudi urarje in zlatarje glavnih mest.**

Ravno je izšel najnovejši veliki cenik, kateri se pošlje zastoni in poštine prosto.

Moške ure, 2 tretjini naravne velikosti.

Št. 502. Nikelnasta ankerremontoar-Roskopf, trpežno kolesje, gld. 245, enaka iz pravega srebra gld. 395, ista z dvojnatis tršim srebrnim močnim pokrovom gld. 650 in naprej.

Št. 505. Prava srebrna cilindreremontoar, trpežno kolesje in močni pokrovi, gld. 485, ista z dobrim ankerkolesjem gld. 595 in naprej.

138-11

MOTEL „VEGA“

v Spodnji Šiški pri Ljubljani

ob glavni cesti nasproti ljudski šoli.

se priporoča slavn. občinstvu za mnogobrojni obisk. Točijo se pristna bizeljska, ljutomerska, dolenska in vipavska vina ter mengiško dvojnemarčno pivo.

Gorka in mrzla jedila ob vsaki uri. Posebna soba za večje družbe je na razpolago.

Velik vrt s teraso in krasnim razgledom na Kamniške planine in Šmarno goro.

125-12

Za tuje novo opremljene sobe: postelja 1 K, soba z dvema posteljama 2 K.

Jako ugodna prilika za letovišarje, za katere se cena primerno zniža.

Na razpolago so vsi domači listi.

➔ Cene naadne! Točna postrežba!

Z odlič. spoštovanjem

ANTON MAVER, lastnik.

MEMBRE DE JURY HORS CONCOURS

Zobo- tehnični atelje

Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile koronine, z ali brez nebne plošče, iz kavčuka kakor tudi zlata, dalje vrvavnice in obturatorji se izvršujejo po najnovejših metodah.

100-17
Plombe v zlatu, porcelanu, amalgamu in cementu kakor tudi vse zobozdravniške operacije izvršuje tu specialist.

➔ Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

Kakšno lastnost ima

pravi

„**Franckov**“

dodatek
h kavi

zraven svojih kakovostnih prednosti?

Da isti predstavlja izrečen

narodni proizvod čistejše kakovosti, ker se je poljedelstvo s **cikorijnimi** koreninami, katere se pri izdelovanju kot surovina porabijo, po velikem naporu ter mnogostranskih žrtev tvrdke **Henrik Francka sinovi** upeljalo in udomačilo že tekom nekaterih desetletij tudi v deželi, tako da se pokrije danes že vsa potreba v surovini potom domačega poljedelstva.

Pravi „**Franckov**“ dodatek h kavi je toraj **narodni izdelek**, kateri je prinašal poljedelstvu, ker je z istim v ozki zvezi, znamenite koristi ter nove vire zaslužka.

Da se zamore le relativno-skromnemu obsegu v deželi opravljenemu, še dosti dobička donajajočemu **obdelovanju cikoriije**, s katerim je seveda v nekaterih krajih žalibog še pičlo použitje kavinih surogatov v razmerju, podeliti gosp. sadilcem cikoriije zaželjeno večjo razširjenost, želelo bi se, da se ta priznani ter s poljedelstvom tako blizo sprijaznjeni

narodni proizvod

pravi

„**Franckov**“

dodatek h

kavi

od gosp. trgovcev, kakor posebno tudi od cenjenih konsumentov kot „**domači**“ izdelek podpira in se mu dá prednost pred izdelkom iz tujedeželnih surovin, pri čemer izvrstna kakovost trgovcu zadovoljnost svojih odjemalcev jamči in njegovemu priporočevanju dela čast.

Pri kupovanju pravega „**Franckovega**“ dodatka h kavi pa prosimo, da se opazuje velika previdnost ter se tudi služkinjam in kupčevalkam pusti v znožju zaznamovane varstvene znamke in naš podpis dobro zapomniti, kajti naši izdelki se ponarejajo v zelo motljivih posnemah, ki so na videz enake od drugih tovarn.

Spoštovanjem

186

Varstvena znamka.

Varstvena znamka.

Varstvena znamka.

Henrik Francka sinovi
Zagreb.